

DOI: 10.62829/VNHN.352.77.81

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG “XÂM LĂNG VĂN HÓA” Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

✍ ThS. Nguyễn Thị Thùy Trang
Học viện Chính trị Khu vực I

● **TÓM TẮT:** Chiêu bài thực hiện “xâm lăng văn hóa” của các thế lực thù địch rất nguy hiểm, nhằm chống phá cách mạng Việt Nam. Vì thông qua truyền bá các sản phẩm văn hóa độc hại, làm băng hoại những giá trị truyền thống, tinh hoa văn hóa tốt đẹp của dân tộc, từng bước làm lệch hướng đời sống văn hóa xã hội chủ nghĩa. Do vậy, trong đấu tranh chống “xâm lăng văn hoá” đòi hỏi chúng ta phải luôn tỉnh táo, kiên định, nêu cao cảnh giác và chủ động khôn khéo phòng, chống cho hiệu quả.

● **Từ khóa:** Chống “xâm lăng văn hoá”; giải pháp.

● **ABSTRACT:** The tactic of “cultural invasion” by hostile forces is very dangerous and aims to undermine the Vietnamese revolution. Through spreading harmful cultural products, they corrupt traditional values and the fine cultural heritage of the nation, gradually distorting the direction of socialist cultural and social life. Therefore, in the fight against “cultural invasion,” we must always remain alert, steadfast, highly vigilant, and proactively and skillfully prevent and combat it effectively.

● **Keywords:** Combatting “cultural invasion”; solutions.

Ngày nhận bài: 04/11/2024 - Ngày bình duyệt: 15/11/2024 - Ngày duyệt đăng: 26/11/2024

1. NHẬN DIỆN NHỮNG BIỂU HIỆN “XÂM LĂNG VĂN HÓA” CỦA CÁC THẾ LỰC THÙ ĐỊCH HIỆN NAY

Hiện nay, sự “xâm lăng” từ bên ngoài đối với văn hóa các dân tộc ngày càng trở nên phổ biến với phương thức tinh vi, đa dạng hơn. Trong bối cảnh mới với sự hội nhập quốc tế sâu rộng, khi Việt Nam đã gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới, một số hiệp định thương mại tự do của thế hệ mới, cùng với tác động của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, sự phát triển mạnh của internet, mạng xã hội, với nhiều thiết bị thông minh kết nối mạng đã góp

phần thúc đẩy sự phát triển văn hóa, song văn hóa dân tộc cũng đứng trước những nguy cơ xói mòn, mai một bản sắc và đặc biệt là sự “tự chuyển hoá” dẫn đến sẽ đánh mất chính mình.

Tiêm nhiễm văn hóa xấu độc, làm xói mòn giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc chính là mục tiêu mà các thế lực thù địch hướng tới trong các chiến dịch “xâm lăng văn hóa”. “Xâm lăng văn hóa” của các thế lực thù địch có đối tượng và mục đích rõ ràng. Đối tượng mà các thế lực thù địch hướng tới là các tầng lớp nhân dân, trước hết là lớp trẻ, văn nghệ sĩ, trí thức, cán bộ làm công tác văn hóa... Bằng nhiều con đường,

chúng đã tiêm nhiễm nuôi cấy, đề cao khơi dậy lối sống cá nhân ích kỷ, tôn thờ tiền bạc, chỉ lo “cái tôi” mà quên đạo nghĩa, quá tôn sùng thần tượng và văn hóa nước ngoài, quay lưng lại với văn hóa truyền thống và những giá trị hiện hữu tốt đẹp của dân tộc. Chống phá, hạ bệ hệ tư tưởng, thổi phồng yếu kém, hạn chế, thậm chí xuyên tạc, bóp méo sự thật về hoạt động lãnh đạo của Đảng cũng như vai trò quản lý của Nhà nước đối với xã hội. Công kích chủ nghĩa Mác - Lênin, phê phán tư tưởng Hồ Chí Minh, xuyên tạc chủ nghĩa yêu nước Việt Nam; bóp méo giá trị văn hóa truyền thống; phủ nhận giá trị của cuộc kháng chiến vệ quốc vĩ đại; đánh đồng chính nghĩa và phi nghĩa, làm lẫn lộn vai trò của những chiến sĩ cách mạng chân chính với những kẻ cướp nước, bán nước. Chúng nhằm vào đối tượng một số người dễ dao động, có ý chí yếu, dễ dàng bị chinh phục. Đây là bước tấn công đột phá đầu tiên của của chặng đường đồng hóa, nó làm lung lay niềm tin của họ vào chủ nghĩa xã hội.

Ngoài ra, các thế lực thù địch còn dùng mọi thủ đoạn để kích động, lôi kéo, lung lạc đội ngũ nhà văn, nghệ sĩ hoạt động trong lĩnh vực văn học - nghệ thuật. Thực hiện âm mưu ly gián về nhân tâm, tư tưởng và chia rẽ về tổ chức, lôi kéo văn nghệ sĩ đi theo các trào lưu tư tưởng văn hóa phương Tây; đào sâu “tự do, dân chủ” trong sáng tác; “xét lại” những nhân vật mà trước đây Đảng và Nhà nước ta nhận định có “vấn đề chính trị”; “xét lại” những tác phẩm trước đây được nhận định là sản phẩm văn hóa đòi truy, phản động, mê tính dị đoan,... Chúng tuyên truyền các giá trị văn hóa phương Tây; phủ nhận tính giai cấp, tính Đảng của văn hóa - văn nghệ và đòi tách lĩnh vực này ra khỏi đời sống chính trị - xã hội của đất nước. Thậm chí, còn dùng những tác phẩm văn học, nghệ thuật để tạo cơ hội gây áp lực đòi “nhân quyền”, kích động bạo lực và lối sống thực dụng, dung tục, hòng làm phai mờ những giá trị đạo đức tốt đẹp của con người Việt Nam. Mục đích cuối cùng của hoạt

động tuyên truyền này là thay đổi lý tưởng, niềm tin của người dân và triệt để “tẩy não” về mặt tinh thần. Đó là mưu đồ rất thâm độc của các thế lực thù địch khi thực hiện “xâm lăng văn hóa” đối với nước ta.

Các thế lực thù địch thực hiện âm mưu “xâm lăng văn hóa” với tần suất thường xuyên, liên tục bằng nhiều hình thức, thông qua các kênh đa dạng: phát thanh, truyền hình, phim ảnh, xuất bản, thương mại, quảng cáo, tổ chức lễ hội, hội thảo. Truyền bá, cho du nhập các lễ hội nước ngoài, tạo các làn sóng “Hot”, “Trend” tác động mạnh đến suy nghĩ của lớp trẻ, được giới trẻ ưa chuộng. Trong khi các lễ hội truyền thống của dân tộc lại không mấy thu hút thanh niên. Đó không chỉ là hành động thể hiện cá tính sở thích cá nhân, mà đằng sau đó là sự chấp nhận văn hóa nước ngoài. Từ trá hình tuyên truyền về văn hóa, có những luồng tư tưởng cải cách dân xen vấn đề chính trị, hòng thay đổi dần quan niệm của chúng ta về giá trị văn hóa, thậm chí là về vấn đề dân tộc, dân chủ, chủ quyền quốc gia. Hiện tượng “đường lưỡi bò” phi pháp đã từng gây xôn xao dư luận trong nước và quốc tế về chủ quyền trên biển Đông, thời gian gần đây lại xuất hiện. Tháng 4/2023, hình ảnh “đường lưỡi bò” xuất hiện đồng thời trên trang Web của hãng thời trang Yody, H&M, ứng dụng hãng xe công nghệ Grab gây bức xúc dư luận. Tháng 6/2023, hình ảnh “đường lưỡi bò” xuất hiện trên trang chủ của Mixue - chuỗi thương hiệu đồ uống nhượng quyền tại Việt Nam. Ngày 6/7/2023, hình ảnh “đường lưỡi bò” xuất hiện trên Website công ty IME - đơn vị tổ chức đêm diễn của nhóm nhạc Hàn Quốc Blackpink tại Hà Nội; Bộ phim “Barbie” bị cấm chiếu; “Hướng gió mà đi” (Flight to you) chiếu trên Netflix và FPT Play bị cục Điện ảnh yêu cầu gỡ bỏ ngày 9/7/2023 vì nhiều tập có đường lưỡi bò phi pháp. Sự xâm lăng văn hóa diễn ra trên mọi hình thức, mọi phương tiện, với âm mưu, thủ đoạn ngày càng công khai đe dọa an ninh văn hóa, an ninh quốc gia, chủ quyền dân tộc.

Thủ đoạn “xâm lăng văn hóa” của các thế lực sử dụng ngày càng tinh vi. Các thế lực thù địch dựa vào công nghệ cao để kiểm soát những phương thức phổ biến thông tin, hiện đại hóa các phương tiện xâm lăng văn hóa. Với đặc tính hiểu biết về công nghệ cao, thích trải nghiệm mới mẻ của giới trẻ khiến cho sự lan truyền văn hóa nước ngoài trên Internet ngày càng ảnh hưởng. Khi người dân thưởng thức các bộ phim, bài hát, điệu múa hoặc tham gia vào các trò chơi điện tử trên các thiết bị thông minh, họ cũng bị ảnh hưởng, tác động bởi ý nghĩa tư tưởng, lối sống và phong tục văn hóa đa dạng, dần dần bị ảnh hưởng. Chức năng giáo dục của văn hóa là tiềm ẩn và lâu dài, “mưa dầm thấm lâu”, qua thời gian, tác động của nó ngày càng sâu rộng hơn. Sự “xâm lăng” tinh vi này sẽ làm thay đổi nhận thức, cách suy nghĩ, ứng xử của nhiều người thậm chí trong đó có cả các văn nghệ sĩ, cán bộ làm công tác văn hóa. Làm cho nhiều có sự thay đổi thang giá trị về văn hóa, về đạo đức, lối sống. Đó chính là sự “Tự diễn biến”, “Tự chuyển hoá” trong lĩnh vực văn hóa. Từ lĩnh vực văn hóa chuyển dần sang lĩnh vực chính trị, hình thành ý thức chống đối xã hội, phản bội lại Đảng, phản bội lại dân tộc, chống lại chế độ xã hội chủ nghĩa.

Sự “xâm lăng văn hóa” ngày càng diễn ra một cách phổ biến và rộng lớn. Khi toàn cầu hóa trở thành xu thế phát triển thì “bá quyền văn hóa” và “xâm lăng văn hóa”, với tư cách là sự phát triển văn hóa toàn cầu tạo nên mất cân bằng, ảnh hưởng đến quá trình “đa dạng hóa” văn hóa thế giới. Trong giới nghệ thuật diễn ra sự thiết lập cái gọi là “tiêu chuẩn nghệ thuật quốc tế” và sử dụng tiêu chuẩn nghệ thuật này để tác động đến việc sáng tạo và lao động của hầu hết các nghệ sĩ đương đại. Dưới ngọn cờ “tự do hóa về kinh tế”, “dân chủ hóa về chính trị”, “hội nhập văn hóa”, các cường quốc đã không ngừng củng cố chiến lược tư tưởng, truyền bá các giá trị của mình đối với các nước đang phát triển trên quy mô lớn nhằm thông qua đó đạt được các mục tiêu chính trị.

2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG ĐẤU TRANH CHỐNG “XÂM LĂNG VĂN HÓA” ĐỐI VỚI CÁC THẾ LỰC THÙ ĐỊCH HIỆN NAY

Một là, tăng cường đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, nâng cao hiệu lực quản lý của Nhà nước trên lĩnh vực văn hóa

Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng là yêu cầu thường xuyên và cấp bách đối với Đảng Cộng sản cầm quyền. Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng về văn hóa theo hướng bảo đảm để văn hóa phát triển đúng định hướng chính trị; bảo đảm quyền tự do, dân chủ; phát huy khả năng sáng tạo trong lĩnh vực văn hóa có giá trị, trên cơ sở phát huy trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân với mục đích đúng đắn. Sự lãnh đạo của Đảng trên lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật là sự định hướng phát triển, tránh chệch hướng, khắc phục tình trạng buông lỏng sự lãnh đạo hoặc mất dân chủ, làm hạn chế sự sáng tạo trong lĩnh vực văn hóa. Nhà nước không ngừng hoàn thiện hệ thống pháp luật làm cơ sở cho quản lý hoạt động văn hóa. Các cấp, các ngành cần tập trung đẩy nhanh việc thể chế hóa, cụ thể hóa các quan điểm, đường lối của Đảng về văn hóa bằng hệ thống văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế, chính sách, bảo đảm phù hợp với chuẩn mực quốc tế và thực tiễn Việt Nam. Tăng cường xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác văn hóa đủ phẩm chất, năng lực, đủ khả năng làm tham mưu cho các cấp có thẩm quyền thực hiện tốt chức năng quản lý nhà nước về văn hóa. Nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý văn hóa nhằm tăng cường giám sát, kiểm tra thị trường văn hóa hoạt động đúng khuôn khổ pháp luật. Tăng cường kỷ cương, kỷ luật trong hoạt động văn hóa. Nhà nước có biện pháp tích cực nâng đỡ sự nghiệp văn hóa. Khuyến khích đầu tư phát triển các loại hình hoạt động văn hóa lành mạnh, tốt đẹp và có chế tài nghiêm khắc với các đối tượng vi phạm quy chế hoạt động văn hóa, lợi dụng hoạt động

văn hóa để chống phá Đảng và Nhà nước. Tạo hành lang pháp lý ngăn cản sự thâm nhập của văn hóa xấu độc, không để các thế lực thù địch lợi dụng.

Hai là, xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh mọi nơi, mọi chỗ chính là tạo ra sức đề kháng chống “xâm lăng văn hóa”. Đây cũng là phương châm kết hợp giữa “xây” và “chống”, lấy “xây” là nhân tố quyết định. Trước hết cần chú trọng xây dựng văn hóa trong Đảng, trong hệ thống chính trị. Xây dựng nền chính trị dân chủ mang đậm bản sắc văn hóa lấy dân làm gốc, bảo đảm quyền lực thuộc về nhân dân, cán bộ hết lòng phục vụ nhân dân, kính trọng, lễ phép với nhân dân. Cán bộ, đảng viên phải là hình mẫu để dân noi theo. Cần cụ thể hóa đường lối văn hóa của Đảng, tiến hành đồng bộ các giải pháp phù hợp với thực tiễn để hướng dẫn, động viên mọi tầng lớp nhân dân tích cực tham gia có hiệu quả vào xây dựng môi trường văn hóa.

Coi trọng xây dựng đời sống văn hóa cơ sở: Môi trường văn hóa, thiết chế văn hóa, hình thái hoạt động văn hóa, quan hệ ứng xử văn hóa, con người văn hóa trong cộng đồng. Nâng cao tính hiệu quả, thực chất của phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”. Từng bản làng, khu phố, các tập thể, cộng đồng đều là những môi trường văn hóa chứa đựng các giá trị, chuẩn mực văn hóa tốt đẹp.

Chú ý xây dựng văn hóa doanh nghiệp, văn hóa doanh nhân. Hiệp hội các doanh nghiệp tăng cường kiểm tra, theo dõi hoạt động của các doanh nghiệp chống vi phạm chất lượng, quyền lợi người tiêu dùng.

Đẩy mạnh việc xây dựng gia đình văn hóa ngày càng có hiệu quả và thực chất hơn. Đề cao vai trò của gia đình trong nuôi dưỡng, giáo dục thế hệ trẻ. Xem gia đình là tế bào lành mạnh của xã hội. Tổ chức thực hiện xây dựng gia đình theo tiêu chuẩn “gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh”.

Xây dựng văn hóa học đường văn minh, tiên bộ, đáp ứng nhu cầu đào tạo, bồi dưỡng

cho người học. Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý, giảng viên, giáo viên tiên phong, gương mẫu, giỏi về chuyên môn nghiệp vụ, có đạo đức trong sáng, tâm huyết với nghề, coi trọng giáo dục nhân cách cho người học.

Từng bước thu hẹp khoảng cách về hưởng thụ văn hóa giữa các vùng, miền, các giai tầng xã hội. Đồng thời, phát huy tốt các thiết chế văn hóa ở cơ sở và các giá trị, nhân tố tích cực của văn hóa tôn giáo, tín ngưỡng trong xây dựng nền văn hóa mới xã hội chủ nghĩa. Qua đó, tạo sự thống nhất, đồng tâm hiệp lực của các tổ chức chính trị, xã hội và quần chúng nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng, tạo sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân trong xây dựng con người về nhân cách, đạo đức, lối sống, hướng tới những giá trị cao đẹp, “chân, thiện, mỹ”.

Ba là, coi trọng giáo dục nâng cao nhận thức về sức mạnh văn hóa, xây dựng phát triển văn hóa, con người gắn với mục tiêu của sự phát triển

Đề cao văn hóa dân tộc, văn hóa gắn liền với độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Trong việc giáo dục nâng cao nhận thức về giá trị bản sắc văn hóa dân tộc, bồi đắp giá trị văn hóa, nâng cao niềm tự hào, tự tôn dân tộc và ý thức trách nhiệm cho mọi công dân đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Cần có sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp, các ngành với và các tầng lớp nhân dân. Trong đó, cơ quan chủ trì công tác tư tưởng - văn hóa của Đảng ở các cấp là nòng cốt. Các lĩnh vực báo chí, truyền thông, văn học, nghệ thuật,... là lực lượng tiên phong. Khơi dậy tinh thần yêu nước, gắn bó cộng đồng, ý thức tự cường, tự tôn dân tộc phát huy trong điều kiện mới. Phát huy dân chủ, bảo đảm đầy đủ quyền, lợi ích hợp pháp của nhân dân. Phải làm cho văn hóa từng bước thấm sâu vào toàn bộ đời sống xã hội, tạo bức tường vững chắc bảo vệ nền văn hóa dân tộc trước mưu đồ “xâm lăng văn hóa” của các thế lực thù địch. nêu cao cảnh giác, nhận diện và kiên quyết đấu tranh với những luận điệu tuyên truyền, cổ súy cho những hành vi phản văn hóa, suy thoái về

đạo đức, lối sống, trái với thuần phong, mỹ tục của dân tộc.

Bốn là, coi trọng giữ gìn bản sắc, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, biết “gạn đục khơi trong” trong tiếp biến văn hóa; chủ động hội nhập quốc tế, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại

Trong quá trình phát triển lịch sử của nhân loại, nhất là trong bối cảnh toàn cầu hoá và hội nhập sâu rộng quốc tế hiện nay, thực tiễn cho thấy luôn diễn ra vấn đề xâm lấn, đô hộ, truyền bá, giao lưu, giao thoa văn hóa. Văn hóa Việt Nam luôn đứng trước thử thách của lịch sử bởi các thế lực xâm lược luôn tìm mọi cách để đô hộ, đồng hóa dân tộc ta, trước tiên thông qua văn hóa. Song nền văn hóa Việt Nam đã được hình thành, tôi luyện trong suốt quá trình lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc, trở thành nền

tảng của dân tộc ta. Do đó, bản sắc văn hóa Việt Nam luôn có cốt cách riêng và được giữ vững, bồi đắp phát triển. Vấn đề hiện nay là cần chủ động phát hiện và giải quyết các mâu thuẫn giữa cái cũ và cái mới, giữa truyền thống và hiện đại... trong hội nhập văn hóa; tạo điều kiện thuận lợi phát huy nguồn cảm hứng của mọi cá nhân, cộng đồng trong sáng tạo những giá trị hiện thực của văn hóa dân tộc theo định hướng của Đảng. Giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc đồng thời tiếp thu văn hóa tiên tiến của nhân loại, để sáng tạo những giá trị văn hóa mới, tạo sức đề kháng, ngăn chặn hiệu quả sự “xâm lăng văn hóa” phản tiến bộ len lỏi vào đời sống tinh thần nhân dân trong tình hình thế giới đầy biến động. Tiếp tục khơi dậy nguồn lực văn hóa, xây dựng hệ giá trị con người Việt Nam góp phần thực hiện khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Duy Bắc (2022), *Phát triển văn hóa và con người Việt Nam nền tảng tinh thần, nguồn lực nội sinh phát triển đất nước*, Nxb CTQG ST, HN.
2. Nguyễn Duy Bắc (2010), *Sự biến đổi các giá trị văn hóa trong bối cảnh xây dựng nền kinh tế thị trường ở Việt Nam hiện nay*, Nxb CTQG, HN.
3. Nguyễn Duy Bắc - Vũ Thị Phương Hậu (2017), *An ninh văn hóa ở Việt Nam - những vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb CTQG, HN.
4. Phạm Duy Đức (2006), *Những thách thức của văn hoá Việt Nam trong quá trình hội nhập*

kinh tế quốc tế, Nxb Văn hoá Thông tin, HN.

5. Phạm Duy Đức (2010), *Phát triển văn hóa Việt Nam giai đoạn 2011-2020*, Nxb CTQG, HN.
6. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, T1,2, Nxb CTQG ST, HN.
7. Châu Tiên Lộc: *Chống “xâm lăng văn hóa” trong chiến lược “đổi mới toàn diện”, “sức mạnh mềm văn hoá của các cường quốc*. thanhdoan.hochiminhcity.gov.vn, ngày 20/11/2021.
8. Hà Đức Long: *Đấu tranh chống “xâm lăng văn hóa” trong tình hình hiện nay*. Tapchiquptd.vn, 6/8/2023.